Lieta Nr. C31387709;
Arhīva Nr. CA-0458/25; 2016.g.

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

2016.gada 02.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Volberga,
tiesneši G.Ozoliņa un M.Sviķis,
ar sekretāri L.Krumholci,
piedaloties tulcei V.Melamedaitei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34,
civillietu /pers. E/ prasībā pret SIA „/pers. F/" (pirms nosaukuma maiņas – SIA /Nosaukums A/) un /pers. G/ par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu sakarā ar SIA „/pers. F/" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 21.jūlija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Prasītāja /pers. E/ 2009.gada 10.decembrī Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā cēlusi prasību pret atbildētājiem – SIA „/pers. F/" (pirms nosaukuma maiņas – SIA /Nosaukums A/) un /pers. G/ par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu, lūdzot tiesu: 1) piedzīt no atbildētājiem materiālu kompensāciju par prasītājai radīto morālo kaitējumu - Ls 30000,00 apmērā; 2) piedzīt no atbildētājiem izdevumus par sniegto juridisko palīdzību.

Prasības pieteikumā norādīts, ka no 2008.gada 10.jūlija līdz 2008.gada 12.jūlijam SIA „/pers. F/" zobārsts /pers. G/ veica prasītājas zobārstniecisko aprūpi, tas ir, implantu ievietošanu. Pirms implantu ievietošanas 2008.gada 10.jūlijā tika sastādīts ārstēšanas protezēšanas plāns, kas tika saskaņots ar prasītāju.

Uz atbildētāja /pers. G/ jautājumu, vai prasītājai ir kādas alerģijas, /pers. E/ skaidri un precīzi norādīja, ka viņai ir penicilīna nepanesība.

2008.gada 12.jūlijā atbildētājs /pers. G/ veica divu implantu ievietošanu prasītājai augšžokļa labajā pusē un, ņemot vērā to, ka implantu ievietošana ir ķirurģiska manipulācija, sekundārās infekcijas profilaksei pacientei nozīmēja lietot plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin, izrakstot parasto recepti ar sēriju BH Nr.239997.

Minēto atbildētāja darbību, proti, nozīmējot prasītājai lietot Augmentin, kura sastāvā ir penicilīns (amoksicilīns), zinot, ka prasītājai ir penicilīna nepanesība, kas ir rupjš medicīniskās aprūpes pārkāpums, rezultātā prasītājai tika izraisīti ilgstoši smagi veselības bojājumi, kas ilga sešus mēnešus.

Augmentin lietošanas instrukcijā norādīts, ka tas satur divas aktīvās vielas. Viena no tām ir penicilīnu grupas antibiotika, ko sauc par amoksicilīnu. Šīs zāles nedrīkst lietot, ja personai ir alerģija pret bēta laktāmu antibiotikām (penicilīniem un cefalosporīniem), pretējā gadījumā var būt alerģiska reakcija (piemērām – izsitumi).

Zāļu valsts aģentūras Augmentin zāļu apraksta (Sk. http://www.zva.gov.lv/index.php?id=377&top=112&ON=augmentin&IN=&RA=&PN=&RN=&M=0&ATC=&P_U=&IN_C=&NC=1&ES=1&SA=1&DC=1&PI=1) 4.4.punktā norādīts – īpašs brīdinājums un piesardzība lietošanā, proti, pirms ārstēšanas sākšanas ar Augmentin pacients rūpīgi jāizjautā par iepriekš novērotām paaugstinātas jutības reakcijām pret penicilīniem, cefalosporīniem vai citiem alergēniem. Saņemti ziņojumi par nopietnām un reizēm letālām paaugstinātas jutības (anafilaktoīdām) reakcijām pacientiem, kas tiek ārstēti ar penicilīniem. Cilvēkiem ar paaugstinātu jutību pret penicilīniem anamnēzē ir lielāks šādu reakciju, rašanās risks. Alerģiskas reakcijas gadījumā AUGMENTIN terapija jāpārtrauc un jāuzsāk piemērota, alternatīva ārstēšana. Smagas anafilaktoīdas reakcijas gadījumā nekavējoties jāievada adrenalīns. Var būt nepieciešams arī skābeklis, intravenoza kortikosteroīdu ievadīšana un elpošanas nodrošināšana, ieskaitot intubāciju.

Sakarā ar prasītājas sūdzību Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas Kontroles pārvalde veica pārbaudi un konstatēja, ka:

1) zobārsts /pers. G/ pieļāvis pacientes /pers. E/ medicīniskās aprūpes pārkāpumu – 2008.gada 12.jūlijā pēc implantu ievietošanas, sekundārās infekcijas profilaksei nozīmējot plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin (piesardzīgi jālieto pacientiem, kuriem ir paaugstināta jutība pret penicilīna grupas preparātiem), nav ņemta vērā pacientes sniegtā informācija par alerģiju uz penicilīnu un nav lemts jautājums par citas grupas antibakteriālā līdzekļa nozīmēšanu;

2) Izskatot /pers. E/ sūdzību, ir konstatēts, ka sertificēts zobārsts /pers. G/, 2008.gada 12.jūlijā, veicot pacientes /pers. E/ medicīnisko aprūpi, pieļāvis viņas medicīniskās aprūpes pārkāpumus, kas uzskatāmas par Ārstniecības likuma 37.panta pirmās daļas pārkāpumu. Saskaņā ar Ārstniecības likuma 37.panta pirmo daļu ārsts ir ārstniecības persona, kura ieguvusi izglītību, kas atbilst, likumā „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās fortifikācijas atzīšanu" noteiktajām prasībām, un kura ar zinātniski pamatotu medicīnisko darbību tieši vai netieši iedarbojas uz cilvēku un savas profesionālās darbības ietvaros: veic slimību profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un pacientu medicīnisko rehabilitāciju.

Turklāt Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas Kontroles pārvalde konstatēja sekojošo:

- /pers. E/ veselības stāvoklis SIA /Nosaukums B/ posmā (14.07.2008.) – āda ar sīkiem rozeolveida izsitumiem;
- /pers. E/ veselības stāvoklis Neatliekamās medicīnas palīdzības posmā (19.07.2009.) – pa visu ķermeni ir izsitumi, krusu rajona stipri izteikti sarkanas krāsas izsitumi, potītes pietūkušas, seja hiperēmēta, acu plakstiņu pietūkuši;

- /pers. E/ zeselības stāvoklis SIA „Asola-S" posmā (06.10.2008.) – vispārējais stāvoklis vidēji smags. Uz ādas saplūstošas sīkas, sarkanas papūlas uz apakšdelmiem, plaukstām, vēdera preses sienas, augšstilbiem. Āda sausa ar sakasījumiem;
- /pers. E/ veselības stāvoklis SIA „Veselības centrs 4" posmā (06.10.2008.) – uz ķermeņa ādas (augšdelma, stilbi) novēro izplatītus mozaīkveida izsitumus, vietām saplūstošus, izsitumi sārti-zilgani (vietām „marmorizēti").

Prasītāja vērsusies pēc konsultācijas arī pie Rīgas Stradiņa Universitātes Dermatoveneroloģijas katedras asociētā profesora Jāņa Ķīša, kurš, izvērtējot prasītājas ananmēzi, terapijas dokumentus un patreizējo veselības stāvokli konstatēja:

1) /pers. E/ bija norādījusi par penicilīna grupas preparātu alerģiju anamnēzē savam ārstam /pers. G/, tas fiksēts atbildētāja medicīniskajā kartiņā [..];

2) Neskatoties uz jau fiksētu zāļu nepanesību tika nozīmēts Augmentini 1000. Paciente uzsāk lietošanu un ir blaknes. Saņemot signālu par alerģisku reakciju, ordinējošam ārstam bija jāatceļ terapija ar reakciju izraisošo Augmentin un jāpāriet uz citu antibakteriālo līdzekli, jāokupē sekas, jāizmeklē pacients. Vēlama būtu antihistamīnu vai pat kortikosteroīdu iekšēja nozīmēšana. Tomēr ordinētais AB līdzeklis netika atcelts. Tika. rekomendēts turpināt terapiju ar Augmentin. Otrās devas lietošana varēja sarežģīt vairāku ārstu vēlāk konstatēto stāvokli līdz neparedzamām sekām;

3) Veicot alerģiska pacienta aprūpi, ārstējošais ārsts ignorēja anamnestiskos datus un necentās iegūt objektīvu informāciju. Netika veikti iespējamie izmeklējumi;

4) Biežākās blaknes no Augmentin ir slikta dūša, vemšana, caureja. Jo augstāka deva, jo izteiktākas blaknes. Ja preparāts lietots ar barību – blaknes mazākas. Citi iespējamie efekti no Augmentin – oksidatīvais stress un hepatotoksicitāte, serotonīna sindroms;

5) /pers. E/ 2007.gada 12.jūlijā pielietojot iepriekš zināmu alerģiju izraisošu medikamentu Augmentin, varēja rasties dokumentos aprakstītā klīniskā aina: tūlīt pēc medikamentu iedzeršanas sākusies „ādas nieze, izsitumi [..]" (Gonzales de Olano D, 2007; Antunez C. un līdzaut., 2006). Tālākajā medicīniskajā dokumentācijā, Veselības inspekcijas lēmumā aprakstītās ādas un vispārējā stāvokļa izmaiņas varēja attīstīties neadekvāti izvēlētā medikamenta ordinācijas un lietošanas (pat 1 tablete) rezultātā. Jāatzīmē, ka, kaut arī Augmentin izvades laiks ir relatīvi neliels (dažas stundas), aprakstītā alerģiskā reakcija saistāma ar atmiņas T-šūnu klātbūtni un secīgas alerģiskās reakcijas ekskalāciju pēc atkārtota kontakta ar sensibilizētāju Augmentin, un tās ilgums nav prognozējams.

Ievērojot to, ka atbildētāja /pers. G/ sniegtās veselības aprūpes rezultātā prasītājai nodarīti veselības pasliktinājumi, kuru dēļ prasītāja ir cietusi fiziskās sāpes un morālus pārdzīvojumus, kā arī pēc šiem pārdzīvojumiem prasītāja normālu dzīves gaitu nekad vairs nespēs vest, no atbildētājiem ir piedzenama atlīdzība par prasītājai nodarīto morālo kaitējumu.

Papildus prasītāja norāda, ka tiesai būtu jāņem vērā, ka atbildētājs /pers. G/ nekādu materiālu palīdzību /pers. E/ nav sniedzis vai piedāvājis, kā arī nav interesējies par viņas veselības stāvokli. Līdz ar to prasītāja uzskata, ka atbildētājs neapzinās izdarītā smagumu un nejūt nožēlu par nodarījuma rezultātā radītajām sekām.

Prasītāja norāda, ka atbildētāju raksturo arī tas, ka no viņas rīcībā esošās Latvijas Republikas Datu valsts inspekcijas 2009.gada 24.jūlija vēstules izriet, ka atbildētājs ir pārkāpis Fizisko personu datu aizsardzības likuma 15.panta ceturto daļu attiecībā uz prasītāju, kā arī tas fakts, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Funkciju izpildes departaments atbildētājam ir nosūtījis brīdinājumu Nr.22-4/152604 par dokumentu iesniegšanu, kurā atbildētājs tiek aicināts iesniegt paskaidrojumus par tā nesasniedzamību.

Prasība pamatota uz Civillikuma 5., 1635., 2347.pantu un Satversmes 92.pantu.

Atbildētājs/pers. G/ 2010.gada 25.janvārī tiesā iesniedzis rakstveida paskaidrojumus (1.sēj., l.l.49-50), kuros norādījis, ka celto prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu un tādēļ noraidāmu.

Paskaidrojumos norādīts, ka 2008.gadā prasītāja vērsusies ar lūgumu veikt zobārstniecisko aprūpi, proti, ievietot implantus. Implantu ievietošana prasītājai tika veikta 2008.gada 12.jūlijā, nozīmējot pacientei lietot Augmentin.

Prasītāja paziņoja, ka viņai ir penicilīna nepanesība, līdz ar to, kaut gan Augmentin nav penicilīns, bet ir penicilīna sintētiskais analogs, prasītājai kategoriskā formā tika norādīts, ka pirms Augmentin lietošanas viņai ir jākonsultējas ar ģimenes ārstu. Par to, ka ir brīdināta, prasītāja parakstījusies zobārstniecības pacienta ambulatorā kartē, veidlapa Nr.942/u.

No prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja minēto ārsta norādījumu nav izpildījusi, kaut arī viņai ir medicīniskā izglītība, tādā veidā pieļaujot rupju neuzmanību. 2008.gada 12.jūlijā prasītāja izdzērusi vienu Augmentin tableti, kā rezultātā, pēc viņas apgalvojumiem, ilgstoši slimoja.

Atbildētājs uzsver, ka vienas Augmentin (zāļu apraksts, apstiprināts ZVA 11977-260209) tabletes iedarbība ir tikai dažas stundas, līdz ar to šādas sekas ir izslēgtas. Arī Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinumā Nr.V-3876/36-6-1404 secināts, ka tāda organisma reakcija pēc vienas augmantika tabletes iedzeršanas 2008.gada 12.jūlijā ir apšaubāma. Turklāt minēto apstiprina Veselības inspekcijas lēmums par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Lietā nav pierādīts cēloniskais sakars starp vienas Augmentin tabletes iedzeršanu un prasītājas turpmāko saslimšanu, vai arī starp atbildētāja veikto zobārstniecisko aprūpi un prasītājas veselības stāvokli. 2008.gada 12.jūlijā prasītāja nav sniegusi informāciju par savām iepriekšējām saslimšanām. /pers. G/ ieskatā, prasītājai, iespējams, turpinājās iepriekšējā saslimšana vai parādījās jauna infekcijas slimība. Ziņas par iepriekšējām saslimšanām /pers. E/ nav sniegusi arī citiem ārstiem un Veselības inspekcijai, kas liedz iespēju objektīvi izvērtēt prasībā minētos apstākļus.

Turklāt prasītājai nav pretenziju par veikto zobārstniecisko aprūpi, par kuru samaksa sastāda EUR 1`200,00 un par kuru /pers. E/ joprojām pilnā apmērā samaksu nav veikusi. Apmaksāti tikai EUR 200, līdz ar to atbildētājs uzskata, ka prasītāja prasību cēlusi nolūkā izvairīties no EUR 1000 samaksas par saņemtajiem SIA „/pers. F/" pakalpojumiem un netaisni iedzīvotos. Minēto faktu apstiprina arī tas, ka prasītāja šantažējusi atbildētāju, mēģinot izspiest LVL 5`000 jeb EUR 7`114,36.

Arī atbildētāja SIA „/pers. F/" pārstāve /pers. T/ 2010.gada 25.janvārī tiesā iesniegusi rakstveida paskaidrojumus (1.sēj., l.l.51), kuros norādīts, ka prasība kā nepamatota netiek atzīta.

Paskaidrojumos norādīts, ka prasības pieteikumā, pretēji Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas prasībām, nav norādīti apstākļi, kas prasību pamato, kā arī pierādījumi tam, ka atbildētāja rīcības rezultātā prasītājai ir nodarīti miesas bojājumi.

Turklāt prasītājai nav pretenziju par zobārstnieciskās aprūpes kvalitāti, samaksu par kuru prasītāja joprojām pilnā apmērā nav veikusi. Līdz ar to atbildētāja ieskatā prasītāja prasību cēlusi nolūkā izvairīties no EUR 1000 samaksas par saņemtajiem SIA „/pers. F/" pakalpojumiem un netaisni iedzīvotos. Atbildētājam ir tiesības celt pretprasību par minētā parāda piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 21.jūlija spriedumu (2.sēj., l.l. 42-64) celtā prasība tika apmierināta daļēji, un tiesa nosprieda piedzīt no SIA „/pers. F/" par labu /pers. E/ morālā kaitējuma atlīdzību EUR 1500 apmērā, pārējā daļā prasība noraidīta. Kā arī piedzīta no SIA „/pers. F/" par labu valstij valsts nodeva EUR 225.

Spriedumā norādīts, ka lietā nepastāv strīds par to, ka no 2008.gada 10.jūlija līdz 2008.gada 12.jūlijam SIA „/pers. F/" sertificētais zobārsts /pers. G/ veica /pers. E/ zobārstniecisko aprūpi. 2008.gada 10.jūlijā tika sastādīts ārstēšanas-protezēšanas plāns, savukārt 2008.gada tika veikta divu implantu ievietošana augšžokļa labajā pusē. Tā kā implantu ievietošana ir ķirurģiska manipulācija, tad sekundārās infekcijas profilaksei 2008.gada 12.jūlijā /pers. G/ nozīmējis plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin. /pers. E/ ir izdzērusi vienu tableti Augmentin 1000 mg.

Sakarā ar prasītājas iesniegumiem laikā posmā no 2008.gada 3.decembra līdz 2009.gada 6.martam Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcija veikusi ekspertīzi un 2009.gada 6.martā sastādījusi atzinumu Nr.V-3876/36-6-1404 „Atzinums par /pers. E/ medicīnisko aprūpi no 2008.gada jūlija". Atzinumā konstatēts šāds /pers. G/ pieļautais /pers. E/ medicīniskās aprūpes pārkāpums: 2008.gada 12.jūlijā pēc implantu ievietošanas dd 14 un 15, sekundārās infekcijas profilaksei pamatoti nozīmējot plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin (piesardzīgi jālieto pacientiem, kuriem ir paaugstināta jutība pret penicilīna grupas preparātiem), nav ņemta vērā pacientes sniegtā informācija par alerģiju uz penicilīnu un nav lemts jautājums par citas grupas antibakteriālā līdzekļa nozīmēšanu.

Lai gan atbildētāji Veselības inspekcijas atzinumam par to, ka SIA „/pers. F/" sertificētais zobārsts /pers. G/, veicot /pers. E/ zobārstniecisko aprūpi, pieļāvis medicīniskās aprūpes pārkāpumu, nepiekrīt, tiesa norādījusi, ka nav pamata Veselības inspekcijas izdarīto iepriekš norādīto secinājumu par konstatēto medicīniskās aprūpes pārkāpumu apšaubīt.

Spriedumā norādīts, ka no Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta lēmuma Nr.V-3876/36-6-1404 par atteikšanos uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izriet, ka, izskatot lietu, ir konstatēts, ka sertificēts zobārsts /pers. G/ 2008.gada 12.jūlijā, veicot pacientes /pers. E/ medicīnisko aprūpi, pieļāvis viņas medicīniskās aprūpes pārkāpumu, kas uzskatāms par Ārstniecības likuma 37.panta pirmās daļas pārkāpumu. Līdz ar to ārsts /pers. G/ izdarījis administratīvo pārkāpumu, atbildība par kuru ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 45.1panta pirmajā daļā. Taču, ņemot vērā to, ka no pārkāpuma izdarīšanas brīža pagājuši vairāk kā četri mēneši, beidzies Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļa noteiktais administratīvā soda uzlikšanas termiņš.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka Veselības inspekcijas atzinumā norādītais atbildētāja /pers. G/ pieļautais medicīniskās aprūpes pārkāpums apstiprinās arī ar citiem civillietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, kas nesatur pretrunīgus secinājumus un viens otru papildina.

Proti, no Rīgas Stradiņa Universitātes Dermatoveneroloģijas katedras asociētā profesora Jāņa Ķīša atzinuma izriet, ka, veicot alerģiska pacienta aprūpi, ārstējošais ārsts ignorēja anamnestiskos datus un necentās iegūt objektīvu informāciju. Netika veikti iespējamie izmeklējumi, lai noteiktu reakcijas dabu.

Ja anamnezē ir informācija par antibakteriālo līdzekļu alerģiju, no Augmentin (penicilīna grupas preparāts kopā ar klavulēnskābi) un medikamentu grupas ar krustotām alerģiskām reakcijām ir jāatsakās. Neskatoties uz jau fiksētu zāļu nepanesību tika nozīmēts Augmentin. Paciente uzsāk lietošanu un ir blaknes. Saņemot signālu par alerģisku reakciju ordinējošajam ārstam bija jāatceļ terapija ar reakciju izraisošo Augmentin un jāpāriet uz antibakteriālo līdzekli, jāokupē sekas, jāizmeklē pacients. Vēlama būtu antihistamīnu vai pat kortikosteroīdu iekšķīgā nozīmēšana. Tomēr Augmentin netika atcelts, tika rekomendēts turpināt terapiju ar to. Otrās devas lietošana varēja sarežģīt vairāku ārstu vēlāk konstatēto alerģisko stāvokli līdz neparedzamām sekām.

Biežākas blaknes no Augmentin ir slikta dūša, vemšana, caureja. Jo augstāka deva, jo izteiktākas blaknes. Ja preparāts lietotas ar barību – blaknes mazākas. Citi iespējamie efekti no Augmentin – oksidatīvais stress un hepatotoksicitāte, serotonīna sindroms (K. Bush). Iespējamas zarnu darbības izmaiņas pat pēc vienas devas Augmentin (5-10% pacientu). Izsitumi visdažādākie uz ādas var attīstīties pat pēc vienas tabletes klavulēnskābes vai penicilīna preparātiem. Alerģisko reakciju attīstības laiks ir no 1 līdz 72 stundām (Gonzales de Olano D. 2007). Procesa attīstība ir ar devu saistīta – jo vairāk, jo smagāk. Vienlaicīgi var pat nebūt pozitīvas antivielas pret penicilīna grupas preparātiem.

Pacientei /pers. E/2008.gada 12.jūlijā, pielietojot iepriekš zināmu alerģiju izraisošu medikamentu Augmentin, varēja rasties dokumentos aprakstītā klīniskā aina: tūlīt pēc medikamentu iedzeršanas sākusies „ādas nieze, izsitumi [..]" (*Gonzales de Olano D, 2007; Antunez C. un līdzaut., 2006*). Tālākajā medicīniskajā dokumentācijā, Veselības inspekcijas lēmumā aprakstītās ādas un vispārējā stāvokļa izmaiņas varēja attīstīties neadekvāti izvēlētā medikamenta ordinācijas un lietošanas (pat viena tablete) rezultātā. Jāatzīmē, ka, kaut arī Augmentin izvades laiks ir relatīvi neliels (dažas stundas), aprakstītā alerģiskā reakcija saistāma ar atmiņas T-šūnu klātbūtni un secīgas alerģiskās reakcijas ekskalāciju pēc atkārtota kontakta ar sensibilizētāju Augmentin, un tās ilgums nav prognozējams. Vēlāk konstatētās dažādas alerģiskās reakcijas tika sauktas dažādos vārdos, tomēr netika veikti izmeklējumi, lai precizētu tās dabu.

Atzinumu sniedza speciālists attiecīgajā jomā, kura kompetenci tiesai nav pamata apšaubīt, atzinumā ir sniegtas ziņas par faktiem, kam ir nozīme konkrētās lietas izskatīšanā, un tas nesatur savstarpēji pretrunīgus būtiskus secinājumus.

Savukārt no Latvijas Republikas Veselības ministrijas Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ekspertu komisijas atzinuma (ekspertīze pēc lietu materiāliem) Nr.11-Ā izriet, ka pacientei /pers. E/ ar iespējamiem alerģiska rakstura veselības traucējumiem anamnēzē pēc zobārsta /pers. G/ 2008.gad 12.jūlijā veiktās manipulācijas – implantu ievietošanas un norīkotās postoperatīvās terapijas (augmentīns 1000mg 1xdienā, ketanova 10 mg) varēja rasties nātrenes tipa izsitumi, toksikodermija, toksiskā eritēma, kā arī gremošanas trakta funkciju traucējumi (pēdējo vienīgais iespējamais iemesls gan nav alerģiska organisma reakcija uz medikamentiem).

Sākotnējā akūtā pacientes organisma reakcija uz medikamentozo terapiju – viena tablete augmentīna 1000 mg, ketanova 10 mg, dalacīns (?) – ilgstošākā laika posmā pēc 2008.gada 12.jūlija līdz 27.oktobrim varēja turpināties periodisku recidīvu veidā, taču vien;aicīgi nav izslēdzama citu medikamentu (nesteroīdie pretiekaisuma līdzekļi, lokālie kortikosteroīdi, antihipertensīvie līdzekļi u.c.), kā arī nemedikamentozu iekšķīgu un ārīgu faktoru iedarbība, kas varēja uzturēt un padziļināt alergoloģisko simptomātiku.

Kategoriski izteikties par antibakteriālā līdzekļa augmentīna lietošanas (2008.gada 12.jūlijā) tiešo cēloņsakarību ar /pers. E/ bijušajiem veselības traucējumiem (nātrene, alerģisks dermatīts, toksikodermija, atopisks dermatīts) laikā no 2008.gada 12.jūlija līdz 27.oktobrim nav iespējams sakarā ar dokumentētu datu iztrūkumu par agrāk bijušām penicilīna izraisītām alerģijas izpausmēm.

Turklāt no minētā atzinuma izriet, ka Augmentin sastāv no penicilīna (amoksicilīna) un klavulānskābes (kālija klavulāta veidā), tā pielietošana pacientiem ar paaugstinātu jūtību (sensibilizāciju, alerģiju) pret penicilīnu ir kontrindicēta, jo var izraisīt nevēlamas blakus parādības – ādas izsitumus un niezi, sējas tūsku, gremošanas traucējumus un citas. Tādējādi tiesa uzskata, ka nepamatots ir atbildētāja /pers. G/ arguments, ka Augmentin kā antibakteriālo līdzekli, kura sastāva ir sintētiskais penicilīns, var lietot arī pacienti ar penicilīna nepanesību.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Ārstniecības likuma 2.,3. un 37.panta pirmās daļas 1.punktu un atzinusi, ka Veselības inspekcijas konstatētais medicīniskās aprūpes pārkāpums, pieļautais Ārstniecības likuma noteikumu pārkāpums ir vērtējami kā neatļauta darbība (bezdarbība) iepriekšminētās likuma normas izpratnē, ar ko ir aizskartas cietušās personas nemantiskās tiesības – tiesības uz kvalitatīvu veselības aprūpi, kas prasītājai ir nodarījuši morālu kaitējumu. Ārsta rīcība, neņemot vērā pacientes sniegto informāciju par alerģiju uz penicilīnu un nelemjot jautājums par citas grupas antibakteriālā līdzekļa nozīmēšanu, ir vērtējama kā veselības aprūpes pārkāpums.

Spriedumā norādīts, ka lietā nav iesniegti pierādījumi tiem apstākļiem, ka minētās likuma prasības atbildētājs /pers. G/ ir ievērojis. Savukārt Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tiek fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta noteikumiem puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Sacīkstes notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus [..].

Tiesa atsaukusies uz tiesību doktrīnā atzīto, ka tiesību aizskāruma gadījumā atlīdzības pienākums iestājas, ja tiek konstatēta: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) kaitējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp kaitējumu un neatļauto darbību (*Sk. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.-Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2006, 237.-238.lpp.*).

Izvērtējot Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinumu Nr.V-3876/36-6-1404 „Atzinums par

/pers. E/ medicīnisko aprūpi no 2008.gada jūlija", Rīgas Stradiņa Universitātes Dermatoveneroloģijas katedras asociētā profesora Jāņa Ķīša atzinumu un Latvijas Republikas Veselības ministrijas Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ekspertu komisijas atzinumu (ekspertīze pēc lietu materiāliem) Nr.11-Ā kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā ir pierādīta ārstniecības personas /pers. G/ neattaisnojama rīcība un viņu vaina izdarītajā pārkāpumā /pers. E/ aprūpes posmā SIA „/pers. F/" 2008.gada 12.jūlijā.

Tādējādi normatīvo aktu pārkāpumi un amata pienākumu nepildīšana no atbildētājas darbinieka puses ir tiešā cēloņsakarībā ar prasītājai nodarīto morālo kaitējumu. Vēršoties SIA „/pers. F/", prasītājai bija tiesības paļauties uz to, ka viņa saņems kvalificētu veselības aprūpi. Ārsta /pers.G/pieļautais medicīniskās aprūpes pārkāpums, prasītājai neapšaubāmi radīja pārdzīvojumus un izraisīja morālās ciešanas un psiholoģisko spriedzi.

Tiesa atzinusi, ka ārstniecības personai ir pienākums rīkoties ar tādu rūpības un piesardzības līmeni, kāds iespējams, lai novērstu kaitējumu pacienta dzīvībai un veselībai.

Spriedumā norādīts, ka no Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinuma Nr.V-3876/36-6-1404 „Atzinums par /pers. E/ medicīnisko aprūpi no 2008.gada jūlija" izriet, ka /pers. G/ pēc implantu ievietošanas sekundārās infekcijas profilaksei plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin nozīmējis pamatoti, tas ir, atbilstoši /pers. E/ veiktajai ķirurģiskai manipulācijai.

Taču no /pers. E/ zobārsniecības pacienta ambulatorās kartes nepārprotami izriet, ka tajā ir izdarīts ieraksts par alerģijas esamību pret penicilīna grupas medikamentiem. Tas, ka prasītājai pastāvēja šaubas par minētās alerģijas esamību, nemazina /pers. G/ atbildību par to, ka viņš nav ņēmis vērā /pers. E/ sniegto informāciju un nav lēmis jautājumu par citas grupas antibakteriālā līdzekļa nozīmēšanu, jo, kā tiesas sēdē norādīja pats atbildētājs, Augmentin var aizvietot ar Doksiciklin vai Cephalosporin, kas nav penicilīna grupas antibakteriālie līdzekļi.

Spriedumā norādīts, ka tiesas ieskatā nemazina /pers. G/ atbildību par pieļauto medicīniskās aprūpes pārkāpumu arī tas fakts, ka zobārsniecības pacienta ambulatorajā kartē ir izdarīts ieraksts par to, ka pirms Augmentin lietošanas pacientam ir jākonsultējas ar ģimenes ārstu. Turklāt, kā tiesas sēdē norādījusi atbildētājas SIA „/pers. F/" pārstāve /pers. T/, pirms implantu ievietošanas SIA „/pers. F/" darbinieki noskaidrojuši, ka uz 2008.gada 11.jūliju /pers. E/ nebija reģistrēta ne pie viena ģimenes ārsta Latvijā. Arī prasītājas pārstāvis tiesas sēdē ir apstiprinājis minēto faktu, norādot, ka /pers. E/ nav ģimenes ārsta Latvijā, jo viņa ir Kanādas pilsone.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka nepastāv pamats izvērtēt prasītājas pārstāvja argumentus par to, ka ieraksts par to, ka pirms Augmentin lietošanas pacientam ir jākonsultējas ar ģimenes ārstu, ir vērtējams kritiski, jo /pers. E/ zobārsniecības pacienta ambulatorās kartes autentiskums nav apstrīdēts atbilstoši likuma prasībām. Par nepamatotu atzīst arī /pers. E/ pārstāvja arguments, ka nav iespēja salīdzināt minēto karti, kāda bija Veselības inspekcijas rīcībā un kāda ir pievienota lietas materiāliem, jo, kā izriet no Latvijas Republikas Veselības ministrijas Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinuma Nr.V- 3876/36-6-1404 „Atzinums par /pers. E/ medicīnisko aprūpi no 2008.gada jūlija" 2.lapas, Zobārsniecības pacienta ambulatorajā kartē citu starpā ir izdarīti šādi ieraksti: „Augmentini 1000mg (7 dienas). Pirms lietošanas obligāti jākonsultējas ar ģimenes ārstu! Ketanovs 10 (arī jākonsultējas ar ģimenes ārstu pirms lietošanas). Pēc operācijas instrukcija [..]".

Tātad, tiesa konstatējusi, ka Veselības inspekcijas rīcībā arī bija /pers. E/ zobārsniecības pacienta ambulatorā karte ar ierakstu par to, ka pirms Augmentin lietošanas pacientam ir jākonsultējas ar ģimenes ārstu.

Spriedumā norādīts, ka nav šaubu, ka prasītāja pārcieta negatīvas emocijas sakarā ar vairākkārtēju vēršanos pie citām ārstniecības personām, nolūkā novērst sekas, kas iestājušās viņas veselībai sakarā ar Augmentin lietošanu, laikā posmā no 2008.gada 14.jūlija līdz 2008.gada 27.oktobrim, poti:

- 2008.gada 14.jūlijā pie SIA /Nosaukums B/ sertificētas ģimenes ārstes /pers. AF/, diagnoze: Atopisks dermatīts;
- no 2008.gada 19.jūlijā līdz 2008.gada 20.jūlijam Rīgas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā, diagnoze: Alerģiskā reakcija. Nātrene;
- no 2008.gada 22.jūlija līdz 2008.gada 4.oktobrim pie SIA "Rīgas pilsētas ārstnieciski kosmetoloģiskā dziedinātava" sertificēta ārsta dermatologa-venerologa /pers. AH/, diagnoze: Nātrene? Alerģisks dermatīts?;
- 2008.gada 6.oktobrī pie SIA "Asola - S" sertificētā ģimenes ārsta /pers. AI/, diagnoze: Neprecizēta nātrenes tipa eritematoza dermatoze;
- no 2008.gada 6.oktobra līdz 2008.gada 27.oktobrim pie SIA "Veselības centrs 4" sertificēta dermatologa-venerologa /pers. AJ/, galīga klīniskā diagnoze: Toksiskā eritēma.

Vienlaicīgi pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apstiprina to, ka /pers. E/ vērsusies pēc medicīniskās palīdzības pēc 2008.gada 27.oktobra, līdz ar to tiesa atzinusi, ka nav guvis apstiprinājumu prasītājas arguments, ka veselības traucējumi ilguši sešus mēnešus.

Tiesa atzinusi, ka prasītāja pamatoti atsaukusies arī uz 92.pantu, kas paredz, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Tā kā konkrētajā gadījumā ir konstatējams nepienācīgas veselības aprūpes fakts, tad konstatējams arī nepamatots tiesību aizskārums, ko veicis SIA „/pers. F/" zobārsts /pers. G/ – ārstniecības persona.

Spriedumā norādīts, ka no Latvijas Republikas Augstākās Civillietu departamenta 2009.gada 29.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-12/2009 paustajām atziņām izriet, ka personas pamattiesību aizskāruma gadījumā tieši un nepastarpināti piemērojams Satversmes 92.pants.

Tāpat spriedumā norādīts, ka ir izveidojusies stabila tiesu prakse, kas nostiprinājusies judikatūrā, par to, ka atlīdzību par morālo kaitējumu persona tiesīga saņemt sakarā ar pacienta tiesību aizskārumu, nesaistot to ar smago seku iestāšanos (*Sk., piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2010.gada 16.decembra spriedumu lietā Nr.PAC-756 un 2011.gada 27.decembra spriedumu lietā Nr.PAC-566*).

Kā tiesa konstatējusi iepriekš, prasītājai tiesību aizskāruma rezultātā ir nodarīts materiālais kaitējums, par ko pienākas mantiska atlīdzība.

Tiesa atsaukusies uz judikatūrā atzīto, ka darbinieki sastāda juridiskās personas substrātu un tāpēc darbinieku darbības ir vērtējamas kā pašas juridiskās personas darbības. Kaut gan 1782.pantā nav tiešas norādes par šī panta attiecināšanu uz juridiskajām personām, tomēr minētā panta piemērošana nav izslēgta. Arī juridiskajai personai rūpīgi jāizvēlas darbinieki un jāatlīdzina kaitējums, kas nodarīts juridiskās personas darbinieka nepareizas rīcības dēļ, izpildot savus darba (dienesta) pienākumus (*Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumu lietā Nr.SKC-189/2000*).

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1635.pantu un norādījusi, ka atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas rīcības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums ir jāpierāda. Pantā ir piezīme, ka darbība šeit jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.

Tiesa norādījusi, ka panta norma definē morālo kaitējumu, norādot, ka ar to jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības vai bezdarbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājas prasījums par atlīdzību vērsts uz kompensācijas piedziņu par tām fiziskajām un garīgajām ciešanām (kaitējumu), kas /pers. E/ bija jācieš atbildētāja /pers. G/ prettiesiskās rīcības dēļ, kura izpaudusies kā ārstniecības personas profesionālo pienākumu nepienācīga pildīšana.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 5.pantu, Civilprocesa likuma 5.panta piekto daļu un secinājusi, ka morālā kaitējuma kompensācijas noteikšanas

pamatā ir četri svarīgākie elementi: vainas pakāpe, fizisko un morālo ciešanu pakāpes līmenis, samērīguma un taisnīguma principu ievērošana un pušu mantiskais stāvoklis.

Tiesa norādījusi uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2011.gada 9.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-56/2011 atzīto, ka, morālais kaitējums ir subjektīvs jēdziens, tās ir personas ciešanas, sāpes, pārdzīvojumi, ko nav iespējams tieši novērtēt. Pārciestā sekas nav iespējams aizstāt arī ar naudu, taču, sniedzot cietušajai personai atbilstīgu atlīdzinājumu naudas izteiksmē, ir iespējams sniegt viņai zināmu gandarījumu un, tādējādi, mazināt ciešanas un sāpes. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Tomēr jāatzīst, ka nepastāv vienotas likmes atlīdzinājuma summas noteikšanai par morālo kaitējumu. Tādējādi atlīdzības apmērs nosakāms katrā konkrētā gadījumā pēc tiesas ieskata, vadoties no taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem, kā to paredz Civillikuma 5.pants.

Tāpat tiesa atsauksies uz juridiskajā literatūrā (*Sk. Sinaiskis V. Latvijas civiltiesību apskats. Rīga: Tiesiskās informācijas centrs, 1996, 147.lpp.*) norādīto, ka morālā kaitējuma nodarīšana dod tiesības cietušajam prasīt no aizskārēja mantisku atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu, kuras apmēru nosaka tiesa. Tiesas nolēmuma mērķis ir dot cietušajam taisnīgu apmierinājumu, vai nu atjaunot cietušā agrāko stāvokli, tas ir, dodot tam pilnīgu atlīdzību, vai arī kompensējot vai kā citādi nolīdzinot (izlabojot) morālo (nemantisko) kaitējumu

Tā kā Latvijā nav vienotas tiesu prakses par morālā kaitējuma atlīdzības apmēra noteikšanas metodiku, arī likumos nav noteikti vienoti kritēriji, pēc kuriem ir nosakāms šīs atlīdzības apmērs, vadoties no taisnības apziņas, pirmās instances tiesa atzīstinusi, ka prasītājai ir nosakāms tāds atlīdzinājums, kas dotu apmierinājumu cietušai personai un vienlaikus kalpotu kā līdzeklis pušu samierināšanai, kā arī sasniegtu prevencijas mērķi, kas ir būtiskas morālā kaitējuma atlīdzības funkcijas.

Spriedumā norādīts, ka konkrētajā gadījumā mantiskais atlīdzinājums prasītājai nosakāms par SIA „/pers. F/" darbinieka pieļauto medicīniskās aprūpes pārkāpumu, kas nav saistāms ar smagu seku iestāšanos. Juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka tiesai, nosakot kompensācijas lielumu par personai nodarītu nemantisku kaitējumu, cita starpā jāvērtē, vai tās lielums ir adekvāts pārkāpumam – jo nopietnāks aizskārums, jo sapratīgāk būtu sagaidīt lielāku summu, jo tiesa tādējādi dod skaidru zīmi tam, cik vērta tās acīs ir prasītāja personība vai aizskartās tiesības, un nelielas summas noteikšana ne tikai nenovērš izdarīto netaisnību, bet faktiski rada atkārtotu tiesību aizskārumu (*Sk. Bitāns A. Taisnības apziņa, nosakot kompensāciju par nemantisku aizskārumu. Jurista Vārds, 2003.08.07., Nr.25*).

No juridiskās metodes viedokļa taisnīga atlīdzinājuma noteikšanu sekmē tā dēvētā gadījumu salīdzināšanas un tipizēšanas metode, kas balstās uz vienlīdzības principu, proti, salīdzināmos gadījumos atlīdzinājumam jābūt līdzīgam, bet atšķirīgos – atšķirīgam.

Spriedumā norādīts, ka tiesu praksi nevar uzskatīt par vienīgo kritēriju atlīdzības noteikšanai nemantiska kaitējuma nodarīšanas gadījumā, taču neapšaubāmi tā izmantojama kā viens no palīgavotiem atbilstīga atlīdzinājuma noteikšanai. Tāpēc, kad lieta jāizspriež pēc tiesas ieskata, tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas noteikumiem ir nepieciešams analizēt citās līdzīgās lietās norādītos apsvērumus par atlīdzinājuma apmēru (*Sk. Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normas piemērošanā. Rakstu krājums/profesora E.Meļķiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 195-197.lpp.*).

Lietās par kompensācijas noteikšanu nemantiskā kaitējuma nodarīšanas gadījumā ir vērojama plaša piedzīto summu diferenciācija.

Tā, piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments ar 2012.gada 23.maija spriedumu lietā Nr.SKC-200 bērnam, kuram nepareizi noteiktas diagnozes rezultātā radies sakropļojums, proti, viņš zaudējis vienu sēklinieku un tā piedēkli, bija noteicis atlīdzību LVL 10000 jeb EUR 14228,72, pie tam tajā bija ietverta ne tikai atlīdzība par morālo, bet arī par veselībai nodarīto kaitējumu.

Turpretim ar 2011.gada 26.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-319 Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments atstājis negrozītu Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2009.gada 4.novembra spriedumu, ar kuru, pamatojoties uz Civillikuma 2349.pantu, noteikta atlīdzība par sakropļojumu LVL 25000 jeb EUR 35571,80 (minētajā summā ietverta arī atlīdzība par morālo kaitējumu LVL 10000 jeb EUR 14228,72). Minētajā lietā konstatēts, ka Iekšlietu ministrijas organizēto svētku laikā prasītājs, nokrītot no liela augstuma, guva smagus miesas bojājumus. Viņam daļēji amputēts kreisais plecs, kā rezultātā daļēji zudusi kreisās rokas un pleca kustību funkcionalitāte. Nosakot atlīdzību, tiesa ņēmusi vērā pārdzīvotās fiziskās, kā arī garīgās ciešanas, kas saistītas gan ar iegūto traumu raksturu un palikušo ķermeņa sakropļojumu, dzīves kvalitātes samazināšanu, gan arī nespēju atgriezties ierastajos dzīves apstākļos.

Tiesa noradījusi, ka neapšaubāmi iepriekš norādītie tiesu prakses piemēri nav tieši piemērojami izskatāmajā lietā, taču tie pietiekami skaidri ilustrē tiesas nostāju jautājumā par aizskarto nemantisko labumu (piemēram, veselības u.c.) nozīmīgumu un palīdz rast izpratni par kritērijiem, kuri izmantojami, nosakot atbilstīgu (taisnīgu) atlīdzinājumu.

Tiesa norādījusi, ja salīdzina prasītājas lūgto atlīdzinājumu LVL 30000 jeb EUR 42686,15 kopsakarā ar augstāk minētajās lietās piespriestajām summām par morālo kaitējumu un sakropļojumu, tad to nevar uzskatīt par atbilstīgu nodarītajam kaitējumam tā iemesla dēļ, ka atlīdzinājums ir pārāk augsts.

Pirmās instances tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā par samērīgu un taisnīgu atzīstama atlīdzība EUR 1500 apmērā, ņemot vērā arī to apstākli, ka pats medicīniskās aprūpes pārkāpuma fakts tiek konstatēts ar tiesas spriedumu, kas arī kalpo kā gandarījuma sniegšanu cietušai personai. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka atlīdzība EUR 1500 apmērā dos apmierinājumu prasītājai par pārkāpumu, sekmēs pušu samierināšanos un kalpos par preventīvu līdzekli nepieļaut pārkāpumus, kuru rezultātā var tikt aizskarts cilvēkam svarīgs nemantisks labums – veselība.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 2.punktu, un norādījusi, ka tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā sastāda EUR 1500, līdz ar ko atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam par šādu tiesas apmierinātā prasījuma apmēru ir piedzenama valsts nodeva EUR 225.

Tāpat pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 1.punktu, 41., 42.pantu un 43.panta pirmās daļas otro punktu un atzinusi, ka no atbildētājas par labu valstij piedzenami izdevumi par tiesu medicīnisko komisijas ekspertīzi EUR 331,56 apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nav sedzis prasītājas maksājums LVL 5,50 jeb EUR 7,83, un kas šajā lietā sastāda EUR 77,45, kopā ir piedzenami EUR 469,62.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza atbildētājs – SIA „/pers. F/" (2.sēj., l.l. 66-69), norādot, ka spriedumam nepiekrīt, uzskata to par netaisnīgu un neatbilstošu spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka 2008.gadā atbildētājs /pers. G/ sniedza zobārstniecības pakalpojumus prasītājai. 2008.gada 10.jūlijā tika sastādīts ārstēšanas – protezēšanas plāns un tika veikta divu implantu ievietošana augšžokļa labajā pusē. Tā kā implantu ievietošana ir ķirurģiska manipulācija, tad sekundārās infekcijas profilaksei 2008.gada 12.jūlijā /pers. G/ nozīmēja plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin, tāpēc, ka minētais medikaments iedarbojas tieši uz mikrofloru augšžokļa dobumā, un viņam uz to brīdi nebija informācijas no pacientes par iespējamo alerģiju. Tikai pēc operācijas prasītāja ārstam /pers. G/ ieminējās par iespējamu alerģiju uz penicilīnu, attiecīgi /pers. G/ lika konsultēties ar ģimenes ārstu. Prasītāja apgalvo, ka izdzēra vienu tableti minētā medikamenta un viņai sākušās veselības problēmas sešu mēnešu garumā.

Atbildētājs SIA „/pers. F/" neatzīst prasītājas prasību un nepiekrīt prasītājas un viņas pilnvarotās personas sniegtajiem argumentiem šajā lietā. Ārsts /pers.G/, sniedzot zobārstniecības pakalpojumus prasītājai, rīkojās pēc labākās sirdsapziņas, atbilstoši procedūrai, ņemot vērā to informāciju, kuru viņam

bija sniegusi paciente.

Augmentin ir labākais un efektīvākais medikaments lietošanai pēc ķirurģiskas operācijas, kuru veica /pers. G/. Noskaidrojot, ka prasītājai iespējams varētu būt alerģiska reakcija uz penicilīnu, klīnikas darbinieks viņu brīdināja, ka pirms medikamenta lietošanas viņai jākonsultējas ar savu ģimenes ārstu, par ko prasītāja parakstījās Zobārstniecības pacienta ambulatorā kartē.

Apelators atzīmē, ka jebkurš medikaments (tāpat kā pārtikas produkts vai sadzīves ķīmijas līdzeklis) var radīt alerģisku reakciju. Tomēr sekas, ja prasītājai nebūtu izrakstīts antibakteriāls līdzeklis pēc ķirurģiskas operācijas veikšanas un viņa nebūtu lietojusi antibakteriālus līdzekļus, varētu radīt ļoti smagas sekas, it sevišķi ņemot vērā apstākli, ka operācija tika veikta augšžoklī, galvā.

Arī Veselības inspekcija savā 2009.gada 6.marta atzinumā Nr.V-3876/36-6-1404 konstatējusi, ka "2008.gada 12.jūlijā pēc implanta ievietošanas dd 14 un 15, sekundārās infekcijas profilaksei pamatoti nozīmēja plaša spektra antibakteriālo līdzekli Augmentin." Vienīgais pārkāpums, kuru Veselības inspekcija konstatējusi ārsta /pers. G/ darbībās ir: "Nav ņemta vērā pacientes sniegtā informācija par alerģiju uz penicilīnu un nav lemts jautājums par citas grupas antibakteriālā līdzekļa nozīmēšanu." Jebkurā gadījumā konkrētā darbība nevarēja radīt un neradīja prasītājai morālo kaitējumu. Savukārt – saistība starp turpmāku prasītājas saslimšanu un vienas tabletes Augmentin lietošanu ir apšaubāma, kā to norādījusi Veselības inspekcija.

Apelators norādījis, ka faktiski pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka /pers. E/ ir nodarīts morālais kaitējums un pienākas morālā kompensācija par ārsta /pers. G/ pieļauto medicīniskās aprūpes pārkāpumu, neņemot vērā, vai tas ir radījis kādas sekas vai nav radījis. Minēto apliecina pirmās instances tiesas motīvu daļā konstatētais, ka "kategoriski izteikties par antibakteriālā līdzekļa Augmentin lietošanas (2008.gada 1.jūlijā) tiešo cēloņsakarību ar /pers. E/ bijušajiem veselības traucējumiem (nātrene, alerģisks dermatīts, toksikodermija, atopisks dermīts) laikā no 2008.gada 12.jūlija līdz 27.oktobrim nav iespējams sakarā ar dokumentētu datu iztrūkumu par agrāk bijušām penicilīna izraisītām alerģijas izpausmēm." Tomēr, izdarot šādu secinājumu, apelatora ieskatā tiesa kļūdaini nav vadījusies pēc Civillikuma 1635.panta normām.

Apelators norādījis, ka tiesa pareizi konstatēja, ka kategoriski izteikties par antibakteriālā līdzekļa Augmentin lietošanas tiešo cēloņsakarību ar /pers. E/ bijušajiem veselības traucējumiem nav iespējams, attiecīgi lietā nav pierādījumu, ka cietušajai būtu nodarīts morālais kaitējums saistībā ar konkrētā medikamenta izrakstīšanu.

Tiesa motīvu daļā atsaucas arī uz Dr. Ķīša atzinumā konstatēto: "Vēlāk konstatētas dažādas alerģiskās reakcijas tika sauktas dažādos vārdos, tomēr netika veikti izmeklējumi, lai precizētu tās dabu." Tādā veidā atkārtoti tika konstatēts, ka nav veikti izmeklējumi un nav savākti pierādījumi prasītājas apgalvojumam, ka viņas veselības problēmas ir saistītas ar vienas tabletes Augmentin lietošanu.

Apelatora ieskatā pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā un nav analizējusi Veselības inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinumā Nr.V-3876/36-6-1404 konstatēto, ka "12. Antibakteriālā līdzekļa Augmentin 1000 mg (kas ir parastā deva, nevis maksimālā — kā norādīts iesniegumā) augstākā koncentrācija serumā tiek sasniegta pēc 1-2,5 stundām un eliminācijas pusperiods ilgst 1-1,5 stundas. 13. Ņemot vērā 12.punktā norādīto un to, ka paciente /pers. E/ terapijā saņēmusi arī citus medikamentus - /pers. E/ ārstiem sniegtajā anamnēzē norāda sekojošu medikamentu lietošanu: dalacīns (14.07.2008. ģimenes ārstei /pers. AF/), dalacīns un rovomicīns (19.07.2008 Rīgas NMP brigādei), seditīvie līdzekļi (06.10.2008 . dermatologam-venerologam /pers. AJ/); terapijā tika nozīmēti dažādi kortikosteroīdu un antihistamīna līdzekļi (injekcijā, lokāli un perorāli) reakciju, tad pacientei /pers. E/ no 14.07-27.10.2008.diagnosticēto saslimšanu Atopisks sermīts. Nātrene. Alerģisks dermīts. Toksikodermija. Toksiskā eritēma. saistība ar 1 tabletes Ausmentin 1000 mg iedzeršanas 12.07.2008. ir apšaubāma. Nevar izslēgt arī nemedikamentozas ģenēzes alerģiskas reakcijas iespējamību, t.i. pārtikas produkti, higiēnas preces, mazgāšanas līdzekļi, kosmētiskie līdzekļi, vannas, solāriji u.c.

Pirmās instances tiesa, vērtējot Rīgas Stradiņa Universitātes Dermatoveneroloģijas katedras asociētā profesora Jāņa Ķīša atzinumā atspoguļoto nav ņēmusi vērā lietas izskatīšanas gaitā konstatēto faktu, ka /pers. E/ tika brīdināta, ka pirms medikamenta Augmentin lietošanas, viņai jākonsultējas ar ģimenes ārstu, kā arī parakstījās par to Zobārstniecības pacienta ambulatorā kartē. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Rīgas Stradiņa Universitātes Dermatoveneroloģijas katedras asociētais profesors /pers. M/ savu atzinumu ir sniedzis 2009.gada 11 .novembrī, pēc prasītājas vizītes 2009.gada 2.novembrī, t.i. vairāk nekā gadu pēc tam, kad prasītāja bija lietojusi vienu tableti Augmentin. Laika periodā no 2008.gada 12.jūlija, kad pēc pašas /pers. E/ vārdiem viņa ir iedzērusi vienu tableti Augmentin līdz 2009.gada 2.novembrim, kad /pers. E/ apmeklēja /pers. M/ un viņš sniedza savu atzinumu, /pers. E/ izgāja plašu ārstēšanās kursu un lietoja ļoti daudz medikamentu, kuri varēja izsaukt alerģisku reakciju. Minēto apstiprina Veselības Inspekcija savā 2009.gada 6.marta Atzinumā Nr.V-3876/36-6-1404.

Apelatoram nav skaidrs, kādēļ tiesa ir vadījusies pēc nekonkrētā un ar ievērojamu laika nobīdi sagatavotā /pers. M/ atzinuma, bet nav ņēmusi vērā Veselības Inspekcijas 2009.gada 6.marta atzinumā Nr.V-3876/36-6-1404 izdarītos secinājumus, ka /pers. E/ diagnosticētās saslimšanas saistība ar 1 tabletes Augmentin 1000 mg iedzeršanas 12.07.2008. ir apšaubāma. Arī /pers. M/ atzinums ir vērtēts nepilnīgi, jo atzinums sastādīts iespējamības formā, izmantojot terminu "varēja rasties", "varēja attīstīties". Minētais atzinums nepierāda cēloņsakarību starp ārsta /pers. G/ darbību, izrakstītu recepti medikamenta Augmentin iegādei, un /pers. E/ diagnosticēto saslimšanu.

Ņemot vērā augstāk izklāstīto, pamatojoties uz Civillikuma 1635., Civilprocesa likuma 93., 413 (1), 416.- 418. pantiem, apelators lūdz atcelt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 21.jūlija spriedumu lietā Nr. C31387709 un noraidīt prasītājas /pers. E/ prasību pret /pers. G/ un SIA „/pers. F/" par morālā kaitējuma atlīdzību, ka arī piedzīt no atbildētājas /pers.E/ tiesāšanās izdevumus.

Apelācijas instances tiesas sēdē 2016.gada 17.februārī atbildētāja SIA „/pers. F/" pārstāve /pers. T/ apelācijas sūdzību uzturēja, prasību neatzina. Apstiprināja argumentus, kas norādīti paskaidrojumos par prasību un apelācijas sūdzībā. Papildus paskaidroja, ka prasītājas pretenzijas pret SIA „/pers. F/" nav pamatotas. Uzskata, ka jāņem vēra arī tas, ka prasītajai 2-3 mēnešu laikā pēc operācijas līdz protezēšanas laikam nebija nekādas pretenzijas.

SIA „/pers. F/" pārstāve uz pilnvaras pamata zvērināta advokāte Inese Lielpinka papildus paskaidroja, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts prasības apmierinātajā daļā. Uzskata, ka liela nozīme ir tam, ka ārsts 100% nevar zināt, vai kāda manipulācija vai lēmums neradīs kādas sekas. Ja pacientam ir radušies neskaidru iemeslu dēļ nepierādīti sarežģījumi, tad ārsts nevar piekrist tiesas spriedumam, jo šāda lieta ietekmēs viņa praksi. 2008.gada 10.jūlijā prasītājai tika veikta divu implantu ievietošana augšžokļa labajā puse, kas ir ķirurģiska manipulācija. No visiem trīs medicīniskajiem dokumentiem, uz kuriem atsaucās prasītājas pārstāvis, izriet, ka alerģisko reakciju attīstības laiks konkrētajam medikamentam ir no 1-72 stundām. Strīda nav par to, ka bija tikai viena tablete. Uzskata, ka ārstam nebija zināms par iespējamo alerģiju. Kad prasītāja ieminējas par to, ka viņai, iespējams, ir alerģija, viņa šo informāciju sniedza jau pēc manipulācijas veikšanas. Tad viņa parakstījās pacienta kartiņā par to, ka viņai jākonsultējas pie ģimenes ārsta. Atbildētājs ir zobārsts un viņam nav pilnas informācijas, kā būtu alergologam. Uzskata, ka, izrakstot citu medikamentu, varēja rasties vēl negatīvākas sekas. Uzskata, ka šobrīd lietā nav neviens pierādījums, ka prasītājai bija vai ir alerģija uz "Augmentin" sastāvā esošajiem līdzekļiem. Veselības inspekcijas atzinumā ir norādīti daudzi medikamenti, kurus prasītāja ir lietojusi, un no jebkura no tiem varēja rasties alerģiska reakcija. Ir norādīts, ka šāda alerģiska reakcija varēja rasties arī no sadzīves ķīmijas vai pārtikas produktiem, kam nav nekāda sakara ar medikamentiem. Uzskata, ka lietā nav pierādījumu, ka prasītājai alerģija bija uz šo penicilīnu. Ir pierādīts, ka alerģiska reakcija bija, bet nav pierādīts, uz ko Veselības inspekcija tika norādījusi, ka "Augmentin" izrakstīšana bija pamatota. Vienīgais pārkāpums ir tas, ka nav ņemta vērā pacienta sniegtā informācija. Tajā pašā laikā nav skaidrs, kādā veidā šī informācija bija jāņem vērā un kas bija jādara, lai šādas prasības tiesā nebūtu. Veselības inspekcija ir norādījusi, ka šīs veselības problēmas varēja rasties no vienas tabletes iedzeršanas. /pers. M/ atzinums taisīts 2009.gada 11.novembrī, t.i., vairāk nekā gadu pēc tabletes iedzeršanas, līdz ar ko šis atzinums vērtējams kritiski. Bez tam atzinumā ir runāts iespējamības formā – "varēja rasties", "varēja attīstīties".

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas – /pers. E/ – pārstāvis uz pilnvaras pamata zvērināts advokāts Māris Bringulis prasību uzturēja tādā apmērā kā apmierinājusi pirmās instances tiesa, apelācijas sūdzību neatzina. Apstiprināja prasībā norādītos argumentus. Papildus paskaidroja, ka pirmās instances tiesa katru niansi izvērtējusi kvalitatīvi un pareizi. Lietā nav strīds par to, ka prasītāja ir vērsusies pie atbildētājiem pēc medicīniskās palīdzības un to ir saņēmusi, bet tikai nekvalitatīvu, kas ir norādīts Veselības inspekcijas atzinumā. Papildus tika lūgts atzinums Ķīša kungam un arī nozīmēta tiesu medicīniska ekspertīze. Tā konstatēja visus būtiskākos apstākļus, ka "Augmentin" ir penicilīna grupas antibiotika, kā arī to, ka šādas sekas varēja rasties, lietojot šo medikamentu. Uzskata, ka atbildētāja viedoklis par medikamenta iedarbību ir nepamatots, jo lietā ir daudz pierādījumu, kas apraksta, kāpēc šis medikaments uz cilvēka organismu varētu iedarboties tik ilgi. Lietā ir Ķīša kunga viedoklis par "T" šūnu esamību organismā, un, lietojot šo medikamentu, pēc laika atkārtojas recidīvs. To pašu faktiski atzina arī tiesu medicīniskā ekspertīze, kura arī norādīja, ka recidīvs varēja būt. Līdz ar to neiztur kritiku arguments, ka persona pati patstāvīgi lietoja penicilīna grupas antibiotikas. Uzskata, ka Veselības inspekcijas atzinums, Ķīša kunga atzinums un tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinums liecina par to, ka ir pierādīts prasītājas apgalvojums, ka šīs ciešanas ilga no jūlija līdz 27.oktobrim un bija ciešā saistībā ar šī medikamenta izrakstīšanu. Attiecībā uz atbildētāju norādi, ka medikamenta lietošana nozīmēta tikai pēc ģimenes ārsta apmeklējuma, tad tiesas spriedumā ir norādīts, ka atbildētājiem bija zināms, ka prasītājai nav ģimenes ārsta. Prasītāja tika apmeklējusi virkni ārstu un viņai tika konstatētas blaknes, kas sakrīt ar Veselības ministrijas zāļu aprakstā esošo informāciju, un ir apstiprinājuši arī eksperti. Pārstāvim nav zināms, vai prasītāja ir veikusi izmeklējumus, lai noskaidrotu, vai viņai ir vai nav alerģija, taču no Veselības inspekcijas atzinuma izriet, ka prasītājai ir alerģija un šīs sekas ir saistītas ar penicilīna nepanesību. Prasītājai bija arī materiāli zaudējumi, jo katra vizīte pie ārsta maksā naudu, bet viņa nelūdz materiālu kompensāciju.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājs /pers. G/ apelācijas sūdzību atzina par pamatotu. Paskaidroja, ka visi aspekti prasītājai ir no vienas tabletes, kas iedarbojas 6 stundas. Runa iet tikai par vienu tableti, jo viņa neizdzēra visu kursu. Fiziski nav iespējams, ka tas viss novestu līdz tādam veselības stāvoklim, kā to norāda prasītāja. Atbildētājs kā ārstējošais ārsts novēroja prasītāju pirmos četrus mēnešus pēc operācijas, bet nedzirdēja nevienu sūdzību no prasītājas. Pirmā sūdzība bija tikai pēc četriem mēnešiem, kad tika runāts par samaksas otras daļas veikšanu. Prasītāja pirmo reizi zvanīja divas dienas pēc operācijas un teica, ka ir problēmas ar tableti. Viņai tika sniegta atbilde, ka jāvēršas pie ģimenes ārsta, kuram zināma slimības vēsture. 2009.gada 6.marta Veselības inspekcijas atzinumu atzīst.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē un izvērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība par morāla kaitējuma atlīdzības piedziņu EUR 1500,00 apmērā ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas nosacījumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Lai gan atbildētāja – SIA „/pers. F/" – apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā, tiesas kolēģija, ņemot vērā apelācijas sūdzībā izklāstītos argumentus un atbildētājas – SIA „/pers. F/" – pārstāves paskaidrojumus apelācijas instances tiesas sēde, atzīst, ka spriedums faktiski ir pārsūdzēts tikai prasības apmierinātajā daļā.

Ņemot vērā minētos apstākļus, to faktu, ka prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu netika pārsūdzējusi, un Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas nosacījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lieta izskatāma pēc būtības par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu EUR 1500,00 apmēra no atbildētāja SIA „/pers. F/".

Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā ir noteikts, ka sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 21.jūlija spriedums ir pareizs un lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošs, līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģija pievienojas šī sprieduma motivācijai un neatkārto tajā minētos argumentus.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem. Un proti, laika periodā no 2008.gada 10.jūlija līdz 2008.gada 12.jūlijam SIA „/pers. F/" (pirms nosaukuma maiņas – SIA /Nosaukums A/) sertificētais zobārsts /pers. G/ veica /pers. E/ zobārstniecisko aprūpi. 2008.gada 10.jūlijā tika sastādīts ārstēšanas-protezēšanas plāns, bet 2008.gada 12.jūlijā tika veikta divu implantu ievietošana augšžokļa labajā pusē. Tā kā šo implantu ievietošana bija ķirurģiska manipulācija, tad 2008.gada 12.jūlijā sekundārās infekcijas profilaksei /pers. G/ prasītājai nozīmēja plaša spektra antibakteriālo līdzekli "Augmentin", no kura prasītāja tika izdzērusi vienu tableti 1000 mg.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā strīds ir par to, vai minētā medikamenta lietošana varēja izraisīt prasības pieteikumā norādītos veselības traucējumus un vai tas varēja radīt morālu kaitējumu prasītājai.

Judikatūrā (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 6.februāra spriedums lieta Nr.SKC-109/2014*) dots skaidrojums, ka apelācijas instances tiesa, piemērojot Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas normas, nav atbrīvota no pienākuma sniegt atbildes uz apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentiem, kuri būtiski no tiesību viedokļa, ja uz šiem argumentiem nav atbildēts pirmās instances tiesas spriedumā.

Tiesas kolēģijas ieskatā atbildētāja – SIA „/pers. F/" – apelācijas sūdzība satur tos pašus argumentus, kādus atbildētāji tika izteikuši pirmās instances tiesas sēdē, līdz ar to tiesas kolēģija neatkārto pirmās instances tiesas secinājumus.

No atbildētāja apelācijas sūdzības izriet, ka Veselības inspekcija kā vienīgo ārsta /pers. G/ pārkāpumu bija konstatējusi to, ka "nav ņemta vērā pacientes sniegtā informācija par alerģiju uz penicilīnu un nav lemts jautājums par citas grupas antibakteriāla līdzekļa nozīmēšanu". Atbildētāja ieskatā šī konkrētā darbība nevarēja radīt un neradīja prasītājai morālo kaitējumu.

Ar morālā kaitējuma atlīdzību saprotama atlīdzība par negatīvām sekām, ko nevar izmērīt kā mantisku samazinājumu, respektīvi zaudējumu. Tātad, morālā kaitējuma atlīdzība ir atlīdzība par psihiskiem pārdzīvojumiem, emocionālo diskomfortu, ciešanām.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka Veselības inspekcija ar 2009.gada 6.marta Atzinumu par /pers. E/ medicīnisko aprūpi no 2008.gada jūlija (1.sēj., l.l. 12-30) ir konstatēts /pers. E/ medicīniskas aprūpes pārkāpums, ko pieļāvis ārsts /pers. G/.

Kā to pareizi norādījusi pirmās instances tiesa, pieļautais Ārstniecības likuma noteikumu pārkāpums vērtējams kā neatļauta darbība (bezdarbība) minētās likuma normas izpratnē, ar ko ir aizskartas cietušās personas nemantiskās tiesības – tiesības uz kvalitatīvu veselības aprūpi, kas prasītājai ir nodarījuši morālu kaitējumu.

Apelācijas sūdzībā izteikti argumenti, ka prasītāja, atbilstoši Civillikuma 1635.panta nosacījumiem, nav pierādījusi morālā kaitējuma esamību.

No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja laika periodā no 2008.gada 14.jūlija līdz 2008.gada 27.oktobrim vairākkārt vērsusies pie ārstiem, lai novērstu sekas, kas viņai radušās sakarā ar "Augmentin" lietošanu. Tiesas kolēģija atzīst, ka tas varēja prasītājai radīt psiholoģisku pārdzīvojumu un emocionālu diskomfortu, tātad, morālu kaitējumu.

Bez tam, kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, konkrētajā gadījumā ir konstatējams nepienācīgas veselības aprūpes fakts, tātad personas pamattiesību aizskārums, kas dod pamatu nepastarpināti piemērot Latvijas Republikas Satversmes 92.panta nosacījumus.

Savukārt tiesu praksē, kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, nostiprinājusies atziņa, ka atlīdzību par morālo kaitējumu persona tiesīga saņemt sakarā ar pacienta tiesību aizskārumu, nesaistot to ar smago seku iestāšanos.

Ņemot vērā visu augstākminēto, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītajai ir nosakāma atlīdzība par morālo kaitējumu.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotiem tiesas sēde izteiktos atbildētāja /pers. G/ argumentus, ka prasītājas rīcība faktiski ir vērsta uz to, lai izvairītos no samaksas otras daļas veikšanas, jo viņš prasītāju tika novērojis četrus mēnešus pēc pirmās operācijas un šai laikā nekādas sūdzības netika izteiktas.

Tiesas kolēģija atzīst, ka minētais arguments ir pretrunā ierakstiem Zobārstniecības pacienta ambulatorajā kartē (1sēj., l.l. 55-57), no kuriem izriet, ka prasītāja pie ārsta ir griezusies tikai 2008.gada 12.jūlijā.

Civilprocesa likuma 430.panta trešajā daļā ir noteikts, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka prasība ir noraidīta attiecībā uz atbildētāju /pers. G/, morāla kaitējuma atlīdzību piedzenot tikai no SIA „/pers. F/". Tā kā neviens no lietas dalībniekiem šajā daļā pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējis, apelācijas instances tiesai nav pamata vērtēt prasības pamatotību attiecība uz atbildētāju /pers. G/.

Pirmās instances tiesa pamatoti ir norādījusi, ka Latvijā nav vienotas tiesu prakses par morālā kaitējuma atlīdzības apmēra noteikšanas metodiku un arī likumos nav noteikti vienoti kritēriji, pēc kuriem ir nosakāms šīs atlīdzības apmērs, līdz ar ko šīs atlīdzības apmērs nosakāms vadoties pēc taisnības apziņas un ņemot vērā tiesu praksi.

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka pirmās instances tiesa, nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru, ir ņēmusi vērā tiesu praksi līdzīga rakstura lietās.

Tiesas kolēģija, novērtējusi lietas apstākļus to kopumā, atzīst, ka pirmās instances tiesas noteiktais morāla kaitējuma atlīdzības apmērs EUR 1500,00 ir atzīstams par samērīgu un taisnīgu atlīdzību.

Ņemot vērā visu augstākminēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi ir izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi tiem atbilstošu spriedumu, bet atbildētāja – SIA „/pers. F/" – apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem prasītāja šajā lietā ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Tā kā prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 2.punkta nosacījumiem ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tiesas kolēģija atzīst, ka tiesas izdevumi, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas nosacījumiem, valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja.

Tā kā tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā sastāda EUR 1500, tiesas kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkta nosacījumus, atzīst, ka valsts nodevas apmērs, kas valsts labā piedzenams no atbildētāja, sastāda EUR 225,00.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 29.februāra lēmumu civillietā noteikta tiesu medicīniskā komisijas ekspertīze. Tā kā prasītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 2.punkta nosacījumiem, bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, ar minēto lēmumu ekspertīzes izdevumu apmaksu tika uzdots veikt Tiesu administrācijai.

2012.gada 22.maijā tiesā saņemts 2012.gada 15.maija Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra rēķins Nr.47 par tiesu medicīnisko ekspertīzi civillietā Nr.C31387709 LVL 233,02 jeb EUR 331,56 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 1.punkta un 5.punkta nosacījumiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir summas, kas jāizmaksā ekspertiem un jāmaksā par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu vai tulkošanu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem par tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā pirmās instances tiesā (77,45 EUR) un apelācijas instancē (6,20 EUR) kopā ir EUR 83,65.

Tā kā prasītāja, ceļot tiesā prasību, tika samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50 (EUR 7,83) apmērā, tiesas kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumus, atzīst, ka iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 75,82 apmērā valsts ienākumos ir piedzenami no atbildētāja SIA „/pers. F/".

Ņemot vērā augstākminēto, tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētāja SIA „/pers. F/" valsts ienākumos ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par kopējo summu EUR 407,38 (EUR 331,56 izdevumi par ekspertīzi un EUR 75,82 izdevumi saistībā ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta nosacījumiem, atbildētājam SIA „/pers. F/" nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434.pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt.

Piedzīt no SIA „/pers. F/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. E/, personas kods /personas kods/, morālā kaitējuma atlīdzību EUR 1500,00 (viens tūkstotis pieci simti *euro* 00 *euro centi*) apmērā.

Piedzīt no SIA „/pers. F/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij valsts nodevu EUR 225,00 (divi simti divdesmit pieci *euro* 00 *euro centi*), nosakot, ka samaksa veicama Valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot datus lietas identificēšanai – lieta Nr.C31387709/ CA-0458-16/25.

Piedzīt no SIA „/pers. F/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 407,38 (četri simti septiņi *euro*, 38 *euro centi*), nosakot, ka samaksa veicama Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot datus lietas identificēšanai – lieta Nr.C31387709/ CA-0458-16/25.

Noteikt SIA „/pers. F/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot, ka sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos, maksājumu apliecinoši dokumenti jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 16.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja /personīgais paraksts/ L.Volberga
Tiesneši /personīgais paraksts/ G.Ozoliņa
/personīgais paraksts/ M.Sviķis